പ്രകാശവചനം ● സഫാ അബ്ദുർറഹ്മാൻ

# ബന്ധങ്ങളുടെ പവിത്രത

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "إِنَّ الرَّحِمَ شَجْنَةٌ مِنَ الرَّحْمَنِ، فَقَالَ اللَّهُ: مَنْ وَصَلَكِ وَصَلْتُهُ، وَمَنْ قَطَعَكِ قَطَعْتُهُ".

**അബൂഹുറയ്റ(റ)യിൽ നിന്ന്: നബി(സ) പറഞ്ഞു: കുടുംബബന്ധം കാരുണ്യവാനായ അല്ലാഹുവുമായി ദൃഢബന്ധമുള്ളതാണ്. അതിനാൽ അല്ലാഹു കുടുംബബന്ധത്തോട് പറഞ്ഞു: 'നിന്നോട് ബന്ധം പുലർത്തിയവനോട് ഞാനും ബന്ധം പുലർത്തും. നിന്നോട് ബന്ധം വിടർത്തിയവനോട് ഞാനും ബന്ധം വിടർത്തും' (ബുഖാരി).**

കുടുംബബന്ധം നിലനിർത്തുകയെന്നത് വിശ്വാസിയുടെ നിർബന്ധ ബാധ്യതയാണെന്ന് ഈ നബിവചനം പഠിപ്പിക്കുന്നു. കുടുംബത്തിൽ നിന്നാരംഭിക്കുന്ന മനുഷ്യരാശിയാണ് സമൂഹമായി വികസിക്കുന്നത്. അതിനാൽ സമൂഹം ഭദ്രതയുള്ളതാകണമെങ്കിൽ കുടുംബവും ഭദ്രതയുള്ളതാകണം. കുടുംബാംഗങ്ങൾ പരസ്പരം അവകാശങ്ങളും ബാധ്യതകളും മനസ്സിലാക്കി വർത്തിക്കുമ്പോഴാണ് കുടുംബം സന്തുഷ്ടമാവുക. അനുസരിക്കേണ്ടവരെ അനുസരിക്കുകയും ആദരിക്കേണ്ടവരെ ആദരിക്കുകയും വാത്സല്യം കാണിക്കേണ്ടവരോട് വാത്സല്യം കാണിക്കുകയും ചെയ്ത് അന്യോന്യം സഹകരിച്ച് ഗുണകാംക്ഷയോടെ കഴിയുമ്പോൾ മാത്രമേ കുടുംബഭദ്രത സാധ്യമാകൂ.

കുടുംബബന്ധം ചേർക്കാനോ പുനഃസ്ഥാപിക്കാനോ ശ്രമിക്കാത്തവർക്ക് അല്ലാഹുവുമായി ബന്ധം ചാർത്താൻ കഴിയില്ല. നമസ്കാരവും നോമ്പും മറ്റു ആരാധനാകർമങ്ങളുമായി അല്ലാഹുവിലേക്കടുക്കുമ്പോൾ ഈയൊരു വീഴ്ച സർവഗുണങ്ങളുടെയും അന്തകനായിത്തീരുകയാണ്. സ്വസഹോദരനെക്കുറിച്ച് പകയും വിദ്വേഷവും കൊണ്ടുനടക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് എങ്ങനെയാണ് നിഷ്കളങ്കനായി അല്ലാഹുവിലേക്ക് കൈയുയർത്താനും അവനോട് പ്രാർഥിക്കാനും സാധിക്കുക? ദീനിൽ ആരാധനകളോളം സഹജീവി സ്നേഹവും മാനവഐക്യവും പ്രധാനമാവുന്നത് അതുകൊണ്ടാണ്. നബി(സ) പറഞ്ഞു: "ദാനധർമങ്ങളിൽവെച്ച് ഏറ്റവും ഉൽകൃഷ്ടമായത്, ഭിന്നിച്ചുനിൽക്കുന്നവർക്കിടയിൽ യോജിപ്പുണ്ടാക്കലത്രേ."

കുടുംബങ്ങളോടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിന്റെ യഥാർഥ മാതൃക പ്രവാചകൻ(സ) തന്നെയാണ്. കുടുംബബന്ധത്തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ച് ഖുർആൻ ഉണർത്തുന്നു: "ജനങ്ങളേ, നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ നാഥനോട് ഭക്തിയുള്ളവരായിരിക്കുവിൻ. ഒരൊറ്റ സത്തയിൽ നിന്ന് നിങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചവനാണവൻ. അതിൽ നിന്നു തന്നെ അതിന്റെ ഇണയെ സൃഷ്ടിച്ചു. അവരണ്ടിൽ നിന്നുമായി ധാരാളം പുരുഷന്മാരെയും സ്ത്രീകളെയും അവൻ വ്യാപിപ്പിച്ചു. ഏതൊരു അല്ലാഹുവിന്റെ പേരിലാണോ നിങ്ങൾ അന്യോന്യം അവകാശങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നത് അവനെ സൂക്ഷിക്കുക, കുടുംബബന്ധത്തെയും. തീർച്ചയായും അല്ലാഹു നിങ്ങളെ സദാ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനാണ്."

കുടുംബബന്ധം ശിഥിലമാകാതെ നിലനിർത്താൻ ചില പ്രായോഗിക മാർഗങ്ങൾ ഇസ്‌ലാം നിർദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. "ഞങ്ങൾ ആഹാരം കഴിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, വിശപ്പകന്ന് സംതൃപ്തി ലഭിക്കുന്നില്ല." എന്ന് പറഞ്ഞ് ചിലർ നബി(സ)യെ സമീപിക്കുകയുണ്ടായി. "നിങ്ങൾ ഒന്നിച്ചിരുന്നുകൊണ്ടാണോ ഒറ്റയായിട്ടാണോ ഭക്ഷണം കഴിക്കാറുള്ളത്." അവിടന്ന് അന്വേഷിച്ചു. "ഒറ്റയായിട്ടാണ് ഞങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കാറുള്ളത്." അവരോട് ആ ശീലം ഒഴിവാക്കാനും ഒന്നിച്ചിരുന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കാനുമാണ് നബി(സ) നിർദേശിച്ചത്. തന്റെ ഭാര്യയും മക്കളുമെല്ലാം ഒരു സുപ്രക്ക് ചുറ്റുമിരുന്ന് ഒന്നിച്ച് ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനെ അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. അവർക്ക് കാരുണ്യം വർഷിക്കുമെന്നും പാപമോചനം ലഭിക്കുമെന്നും നബി(സ) അരുൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

കുടുംബബന്ധങ്ങൾ ഭദ്രമായി നിലനിർത്തുകയും ബന്ധുക്കളെ പരിഗണിക്കുകയും അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ നൽകുകയും അവർക്കുവേണ്ടി ചെലവഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ഖുർആൻ ആവർത്തിച്ച് അനുശാസിക്കുന്ന ധർമങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. ഇങ്ങോട്ടുള്ള ബാധ്യതകൾ നിർവഹിക്കുന്നതിൽ ബന്ധുക്കൾ വീഴ്ച വരുത്തിയാലും അങ്ങോട്ടുള്ള അവകാശങ്ങൾ യഥാവിധം പൂർത്തീകരിച്ച് കൊടുക്കണമെന്നാണ് നബി(സ) കൽപിച്ചിട്ടുള്ളത്. ■

(ലേഖിക ശാന്തപുരം അൽജാമിഅ വിദ്യാർഥിനിയാണ്)